

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/122/2022
Identifikačné číslo spisu: 3821204862
Dátum vydania rozhodnutia: 27.02.2024
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:3821204862.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Y. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom N.W. XXX/XX, T. proti žalovaným: 1/ DRAŽOBNÍK, s.r.o. so sídlom Hviezdoslavova 6, Košice, IČO: 36 764 281, 2/ Y. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XXL, F. a 3/ JUDr. Stanislav Demčák, správca dlžníka MEGMEDIA a.s. so sídlom Betliarska 12, Bratislava, IČO: 35 790 288, o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, vedenom na Okresnom súde pod sp.zn. 11C/42/2021-22, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 23. marca 2022 sp.zn. 27Co/35/2022-29, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní v 1/ až 3/ rade majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) uznesením z 7. februára 2022 č. k. 11C/35/2021-22 odmietol podanie žalobcu doručené súdu 17. decembra 2021. Uznesenie právne zdôvodnil ust. § 129 ods. 1 až 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zákonov (ďalej tiež len „C. s. p.“). V odôvodnení uznesenia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby, ktorá bola vykonaná žalovaným 1/ ako dražobníkom dňa 17.09.2021 na Notárskom úrade v Trenčíne, na návrh žalovaného 3/, a ktorej priebeh bol dňa 17.09.2021 osvedčený notárskou zápisnicou N 561/2021, NZ 2778, NCRls z 17.09.2021. Uplatnil trovy konania. Žaloba resp. podanie, ktoré sa podľa svojho obsahu javilo byť žalobou, neobsahovala náležitosti riadneho návrhu na začatie konania podľa § 127 ods. 1 C. s. p. a § 132 ods. 1 C. s. p. a bez jej doplnenia prvostupňový súd nemohol vo veci konať. Žalobca riadne neoznačil žalovaného 3/ a neopísal rozhodujúce skutočnosti preukazujúce, že dobrovoľná dražba je neplatná, t. j. presne nešpecifikoval dôvody, pre ktoré považoval dobrovoľnú dražbu za neplatnú. V žalobe absentovali aj listinné dôkazy, na ktoré žalobca poukazoval v obsahu žaloby a ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemožno bez svojej viny pripojiť. Nakoľko toto podanie neobsahovalo potrebné náležitosti, súd žalobcu vyzval na odstránenie väd podania. Za aplikácie ust. § 124 ods. 1, § 125 ods. 1, 2, 3, § 127 ods. 1, § 128 ods. 1, 2, 3 a § 129 ods. 3 CSP súd prvej inštancie posúdil, že boli splnené zákonné predpoklady pre odmietnutie podania. Poukázal na to, že uznesením zo dňa 14.01.2022 vyzval žalobcu,

aby v lehote 10 dní odo dňa doručenia uznesenia podanie doplnil a riadne označil žalovaného 3/ v súlade s jeho aktuálnym zápisom v Registri Správcov, ktorý vedie Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, opísal rozhodujúce skutočnosti preukazujúce, že dobrovoľná dražba je neplatná, t. j. presne špecifikoval dôvody, pre ktoré považuje dobrovoľnú dražbu za neplatnú, označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a predložil listinné dôkazy týkajúce sa identifikácie dražby a notárskej zápisnice, zmluvy o úvere, záložnú zmluvu a podobne. Zároveň bol poučený, že ak v lehote 10 dní neopraví a nedoplní svoje podanie a pre uvedený nedostatok nebude súd môcť v konaní pokračovať, jeho podanie odmietne. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca uznesenie súdu prvej inštancie prevzal dňa 21.01.2022, ktoré doplnil podaním doručeným súdu dňa 31.01.2022, v ktorom síce riadne označil žalovaného 3/ v súlade s jeho aktuálnym zápisom v Registri Správcov, ktorý vedie Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, avšak neopísal rozhodujúce skutočnosti preukazujúce, že dobrovoľná dražba je neplatná, t. j. presne nešpecifikoval dôvody, pre ktoré považuje dobrovoľnú dražbu za neplatnú, nepredložil listinné dôkazy s odôvodnením, že tieto doloží, akonáhle bude mať prideleného právnik z Centra právnej pomoci. Žalobca napriek tomu svoje podanie v zmysle výzvy súdu zo dňa 14.01.2022 neopravil a nedoplnil. Vzhľadom na vyššie uvedené po neúspešnom pokuse o doplnenie podania postupom podľa § 129 ods. 1 a 2 cit. zákona rozhodol tak, že podanie žalobcu, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu žalobou, podľa § 129 ods. 3 cit. zákona odmietol.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobcu uznesením z 23. marca 2022 sp. zn. 27Co/35/2022 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil. Potvrdenie uznesenia súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Uviedol, že po dôkladnom oboznámení sa s obsahom spisového materiálu a obsahu podaného odvolania, námietky žalobcu vyhodnotil ako neopodstatnené, bez opory v zistených skutočnostiach a v následnom právnom posúdení veci. Odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie v čase jeho rozhodovania zistené skutočnosti správne vyhodnotil a z nich vyvodil správny právny záver o dôvodnosti postupu podľa § 129 ods. 3 C. s. p. pre nespĺnenie procesných podmienok, za ktorých môže vo veci ďalej konať a meritorne rozhodnúť, a to pre vady podania, ktoré by svojím obsahom mohli byť žalobou, ktoré žalobca napriek výzve a poučeniu neodstránil. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie tiež dostatočne odôvodnil v súlade s požiadavkami danými C. s. p. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a konštatoval správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 CSP) a v podrobnostiach na tieto poukázal, aby v plnom rozsahu neopakoval všetky známe fakty a správne závery posudzovanej veci. Podľa krajského súdu práve absenciou rozhodujúcich skutkových tvrdení a v nepredložení listinných dôkazov týkajúcich sa identifikácie dražby, notárskej zápisnice, zmluvy o úvere, záložnej zmluvy a podobne, a to napriek výzve súdu prvej inštancie na doplnenie podania, ktorú prevzal dňa 21.01.2022, čím bolo podanie nespôsobilé na ďalšie konanie. Uvedené žalobca ani nespochybnil, namietal iba krátkosť súdom prvej inštancie poskytnutej lehoty na odstránenie väd podania. Z obsahu spisu vyplynulo, že žalobca na výzvu súdu nielen v stanovenej 10 dňovej lehote, ale ani ku dňu rozhodnutia či už súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu, vady podania neodstránil. Odvolací súd dal do pozornosti, že výzvu súdu prvej inštancie na doplnenie podania žalobca prevzal dňa 21.01.2022. Lehota na odstránenie väd mu bola poskytnutá v súlade s ust. § 128 ods. 2 CSP. Jej márne uplynutie nespôsobovalo nemožnosť vytknúť vady podania odstrániť neskôr, dokiaľ súd z ich neodstránenia nevyvodil zákonom predvídané následky. Žalobca mohol dodatočne sám alebo aj na základe výzvy súdu vady podania zhojiť aj dodatočne, pričom tak ani po uplynutí sudcovskej 10 dňovej lehoty neurobil a neurobil tak ani do rozhodnutia odvolacieho súdu.

3. Proti takémuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej tiež „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces). Navrhol zrušenie uznesení nižších súdov a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Výtkol nižším súdom formalizmus. Odvolací súd založil svoje rozhodnutie výlučne na stotožnení sa so závermi súdu prvej inštancie Súdy svojim formalizmom žalobcovi zabránili spravodlivosti a dali prednosť formálnemu výkonu právnych predpisov. Žalobcovi bola odmietnutá spravodlivosť.

4. Najvyšší soud ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana sporu, v neprospech ktorej bolo nižšími súdmi rozhodnuté (§ 424 C. s. p.) za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je prípustné.

5. Podľa § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

6. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 C. s. p. alebo § 421 C. s. p. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytykaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 C. s. p. je dovolacím dôvodom vytykaná tzv. zmätočnosť vada (§ 431 ods. 1 C. s. p.) a dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.); v prípade dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je potom dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.) a dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

7. Žalobca vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p.

8. Podľa § 420 C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a/alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní (pred nižšími súdmi) došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

10. Pojmovým znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu (skôr a dnes ešte v mimosporových konaniach stále účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a marnosť možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu por. R 129/1999 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

11. Žalobca dovolaním namietal, že rozhodnutie prvostupňového a aj odvolacieho súdu vychádzalo z prílišného formalizmu pred faktickou spravodlivosťou. Ďalej namietal, že bol vystavený časovej tiesni a stál proti ekonomicky silnejšiemu partnerovi a nemal dostatok času včas a odborne reagovať.

12. Podľa § 129 ods. 3 C.s.p., ak sa v lehote určenej súdom podanie nedoplní alebo neopraví, súd

podanie odmietne; to neplatí, ak pre uvedený nedostatok možno v konaní pokračovať.

12.1. Podľa § 132 ods. 1 ,2 a 3 C. s. p. v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh. Opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy. Žalobca k žalobe pripojí dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca v desať dňovej lehote, ale ani do rozhodnutia odvolacieho súdu, ba čo viac ani v podanom dovolaní a ani do rozhodovania dovolacieho súdu svoje podanie riadne neopravil a nedoplnil.

14. Navyiac dovolací súd dopytom na Centrum právnej pomoci zo dňa 20.02.2024 zistil, že v predmetnom spore dovolateľovi mu právna pomoc poskytnutá nebola.

15. Právo na rovnosť v konaní je v zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) súčasťou práva na spravodlivý súdny proces a prejavuje sa vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd (PL. ÚS 43/95). Meritum ústavnej zásady rovnosti účastníkov spočíva v tom, že všetci účastníci civilného procesu majú rovnaké procesné práva a povinnosti za rovnakých procesných podmienok, teda bez toho, že by bola jedna strana diskriminovaná alebo zvýhodňovaná (nález ústavného súdu z 11. apríla 2002 sp. zn. II. ÚS 35/02). Z judikatúry ESLP vyplýva, že princíp rovnosti zbraní vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je jej odporca (Komanický v. Slovenská republika, rozsudok zo 4. júna 2002, § 45).

16. Rovnako ako nižšie súdy dovolací súd poukazuje to, že súd nie je povinný žalobcovi poskytovať súčinnosť, ale mu len poskytnúť primeraný čas na odstránenie väd podania. Práve opačný postup súdu (poskytovanie nadmernej súčinnosti) by mohol spôsobiť porušenie zásady rovnosti strán sporu a zásady kontradiktórnosti. Súd nemôže vykonávať činnosť namiesto žalobcu. Išlo by o preferenčné zaobchádzanie, ktoré by bolo bezdôvodným zvýhodňovaním jednej strany. Ak podanie žalobcu nemá náležitosti žaloby a neobsahuje všetky potrebné a rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa prejednávania danej veci a v konaní bez nich nemožno pokračovať, pričom napriek výzve súdu tieto vady žalobca neodstráni, jeho podanie musí byť odmietnuté (§ 129 ods. 3 C. s. p.).

17. Nič nebránilo žalobcovi a jeho právnomu zástupcovi v podanom dovolaní toto svoje podanie opraviť, doplniť a pripojiť k podaniu listinné dôkazy na ktoré odkazoval a to tak, aby mohol súd vo veci konať.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené námietky žalobcu v tomto smere neboli dôvodné, keď dovolací súd považuje za správny postup súdu, ktorý tým, že žalobca napriek výzve súdu neopísal rozhodujúce skutočnosti preukazujúce, že dobrovoľná dražba je neplatná, t. j. presne nešpecifikoval dôvody, pre ktoré považoval dobrovoľnú dražbu za neplatnú a že v žalobe absentovali aj listinné dôkazy, na ktoré žalobca poukazoval v obsahu žaloby a ktorých povaha to pripúšťa a po márnej výzve súdu na odstránenie nedostatkov podania žalobcu tieto neodstránil, podanie správne odmietol, nakoľko nebolo možné v konaní pre tento nedostatok pokračovať.

19. K námietke nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza nasledovné.

20. V zmysle zjednocujúceho stanoviska najvyššieho súdu (R 2/2016) prijatého ešte za skoršej právnej úpravy občianskeho súdneho konania „nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. a výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska -

pokiaľ ide o jeho druhú vetu, hovoriacu o nedostatku dôvodov rozhodnutia ako o postupe súdu odnímajúcim účastníkom konania možnosť konať pred súdom - nedotkli, preto ho v tomto smere treba považovať naďalej za aktuálne (1Cdo/228/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/92/2018, 4Cdo/ 59/2017, 5Cdo/45/2018, 7Cdo/141/ 2017, 8Cdo/49/2017).

21. V napadnutom uznesení v prejednávanej veci odvolací súd uviedol z akých dôvodov rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval za vecne správne. Odvolací súd dodal, že žalobca ani do rozhodovania odvolacieho súdu svoje rozhodnutie v požadovanom smere nedoplnil a doplnenie nespochybnil. Bolo vecou žalobcu, aby si strážil svoje práva.

22. V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 C. s. p. Z odôvodnení rozhodnutí nižších súdov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Odvolací súd a pred ním súd prvej inštancie odôvodnili svoje rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. V zmysle uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že odvolací súd dostatočne reagoval na odvolaciu argumentáciu žalobcu s prihliadnutím na jej podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní, keď v závere dodal, že argumentami, ktoré neboli spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie odvolacieho súdu, sa nezaoberal.

23. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

24. Za procesnú vadu konania uvedenú v § 420 písm. f/ C. s. p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Prípustnosť dovolania s prihliadnutím na argumentáciu žalobcu z § 420 písm. f/ C. s. p. nebolo možné vyvodiť (keď nebola zistená vada zmätočnosti ani vo vzťahu k porušeniu namietaných zásad civilného sporového konania, ktoré žalobca viazal na neposkytnutie súčinnosti pri odstránení jeho informačného deficitu).

25. Najvyšší súd preto dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p. (ako neprípustné) odmietol.

26. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP.

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.